

Alþingi
Umhverfis og samgöngunefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
(sent á rafrænu formi á nefndasvid@althingi.is)

9. júní 2015

Umsögn um mál 770, um þingsályktun um samgönguáætlun 2015-2018.

Vísað er til fundar Fjórðungssambands Vestfirðinga og sveitarfélaga á Vestfjörðum með umhverfis og samgöngunefnd þann 2. júní s.l.. Á fundinum var lagt fram minnisblað samgöngunefndar Fjórðungssambands (sjá viðauka) en jafnframt kynnt að minnisblaðinu yrði fylgt eftir með nánari umsögn.

Stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga fjallaði um málið á fundi sínum þann 8. júní og samþykkti að auka við minnisblaðið með eftirfarandi atriðum;

Hafnir.

Fjórðungssamband Vestfirðinga mótmælir því hve litlu fjármagni á að veita til hafnarframkvæmda á Vestfjörðum á áætlunartímabilinu. Vegna samdráttar í fjárveitingum frá hruni er ástand hafna orðið bágborið og ekki er hægt að ljúka þeim nýframkvæmdum sem lagt hefur verið af stað með. FV beinir því til umhverfis og samgöngunefndar að taka sérstaka umræðu um málefni hafna og vísar þar m.a. til umsagna sveitarfélaga á Vestfjörðum.

Endurbætur vegakerfisins.

Uppbygging og nýframkvæmdir stofnvega með varanlegu slitlagi á Vestfjörðum hefur staðið yfir í um 40 ár. Með þessum langa framkvæmdatíma er vegakerfið orðið mjög misjafnt að gæðum, langir vegakaflar eru samkvæmt nýjustu stöðlum en inn á milli eru kaflar með einbreiðu slitlagi, nær ónýtu burðalagi og standast ekki kröfur til umferðaöryggis. eru þessir kaflar í raun flöskuhálsar á annars gott vegakerfi, fyrir flutningsaðila, vetrarþjónustu og hinn almenna vegfarenda, ekki síst ferðamenn. Einn lengsti vegkaflinn í þessum efnunum er frá hálsinum á milli Hestfjarðar og Seyðisfjarðar og að Hattardalsá í botni Álftafjarðar. Verkefnið er það stórt að það verður ekki tekið af almennu viðhaldsfé og beinir Fjórðungssamband Vestfirðinga til umhverfis og samgöngunefndar að leggja til sérstaka fjárveitingu í þetta verkefni. Heildarkostnaður er metinn um 1,2 milljarðar en því má skipta upp í áfanga.

Einbreiðar brýr.

Fjórðungssamband Vestfirðinga tekur undir umfjöllun samgönguáætlunar um ástand brúa í Vegakerfinu. Einbreiðar brýr á stofnvegkerfi á Vestfjörðum um 40 og auk hinnar augljósu hættu sem af þeim skapast þá eru margar byggðar fyrir áratugum síðan og ekki hannaðar fyrir þá flutninga sem um þær fara í dag. Með vaxandi umsvifum í atvinnulífi þá eru þær orðnar flöskuhálsar, eitt skýrasta dæmið um slíkt er brúin í botni Tálknafjarðar.

Almenningssamgöngur.

Fjórðungssamband Vestfirðinga harmar að ekki verði aukið við fjármagn til almenningssamganga. Sú sérstaka staða er á Vestfjörðum að fjármagn til almenningssamgangna hefur að viðmiði stöðu vegakerfisins eins og það var á árinu 2003. Dæmi um þetta, er að fjármagn til sérleyfisaksturs milli Ísafjarðar og Hólmavíkur og eða á milli Patreksfjarðar, Brjánslækjar og Ísafjarðar, miðast einöngu við akstur yfir sumartímamann. Hér er því ekki tekið tillit til þeirra framfara sem hafa orðið á vegakerfinu þessum tíma og aukna kröfu um almenningssamgöngur.

Það eru einnig vonbrigði að í samgönguáætlun er ekki orðið við þeirri sanngjörnu kröfu, að bæta rekstaraðilum lækkun á endurgreiðslu olúgjalds. En endurgreiðsla olúgjalds var lækkuð eftir að landshlutasamtök sveitarfélaga höfðu gengið frá samningum um akstur, en þar var endurgreiðsla olúgjalds ein af samningsforsendum við rekstaraðila og í samningum landshlutasamtakanna við Vegagerðina. Fjórðungssamband Vestfirðinga gerir þá kröfu að mál þetta verði leiðrétt.

Vestfjarðvegur um Dynjandisheiði.

Á bls 45 í þingskjali er tilgreint að *Lagt er til að framkvæmdir við endurgerð Vestfjarðavegar um Dynjandisheiði hefjist árið 2017 en um er að ræða rúmlega 30 km langan veg.* Með tillögunni fylgir kort með hugmynd að útfærslu á endurgerð vegarins og í greinargerð kemur fram að heildarkostnaður við framkvæmdina geti numið um 4,5 milljörðum.

Fjórðungssamband Vestfirðinga gerir alvarlega athugasemd að við kynningu á tillögunni eru einungis settar fram tillögur að vegstæði vegar á milli Borgarfjarðar í Arnarfirði, frá munna Dýrafjarðarganga og í Flókalund í Vatnsfirði. Hér vantar að tilgreina að vegur um Dynjandisheiði á einnig að tengja suðurfirði Arnarfjarðar t.d. uppúr Trostansfirði eins og vegurinn er í dag. Fjórðungssamband Vestfirðinga fer því að leit við umhverfis og samgöngunefnd að greinargerð samgönguáætlunar verði uppfærð hvað þetta atriði varðar, þannig enginn vafi sé um að hér sé um samhangandi framkvæmd.

Dýrafjarðargöng og endurbygging vegar um Dynjandisheiði felur í sér tvo meginbætur. Annars vegar að mynda að nýju heildstætt þjónustusvæði á Vestfjörðum og stytta akstur tíma á milli atvinnusvæðanna á sunnanverðum og norðanverðum Vestfjörðum. Hinsvegar að stytta vegalengdir frá norðanverðum Vestfjörðum og úr Arnarfirði inn á þjóðvegakerfið.

f.h. Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, framkvæmdastjóri

Viðauki.

Hér er settir tveir viðaukar, annar vegar minnisblað sem lagt var fram á fundi umhverfis og samgöngunefndar Alþingis þann 2. júní 2015. Hinsvegar er kynnt samþykkt 59. Fjórðungspings Vestfirðinga um samgöngumál.

Minnisblað um þingsályktun um samgönguáætlun 2015-2018.

2. júní 2015

Til umhverfis og samgöngunefndar Alþingis

Frá. Fjórðungssambandi Vestfirðinga Samgöngunefnd Fjórðungssambands Vestfirðinga fjallaði um þingsályktun um samgönguáætlun 2015-2018 á fundi nefndarinnar þann 1. júní 2015. Nefndin telur mikilvægt að nú sé loks komin fram samgönguáætlun sem taki á brýnustu verkefnum sem vestfirsk samfélög og atvinnulíf hafa beðið eftir um langt árabíl. Þetta eru framkvæmdir sem hér segir; **Vestfjarðavegur 60 um Gufudalssveit, Dýrafjarðargöng, Dynjandisheiði og Strandavegur norður í Árneshrepp.** Einnig er mikilvægt að aukið fjármagn er nú sett til viðhalds vegakerfisins og til vetrarþjónustu og að aukið fé er til viðhalds á áætlunarflugvöllum.

Nefndin styður því samþykkt samgönguáætlunar. Jafnframt bendir nefndin á að fjármagn til samgöngumála hafi verið skorið það harkalega niður frá hrúni, að sú aukning sem gerð er að tillögu í samgönguáætlun, er ekki nægjanleg til þess að mæta þörfum atvinnulífs og samfélaga á Vestfjörðum. Hvetja verður Alþingi nú við afgreiðslu samgönguáætlunar að auka fjármagn til verkefna innan áætlunarinnar, til þess að þau verði langt kominn við lok áætlunartímabils (sjá kort sem fylgir minnisblaðinu).

- Fagna ber úrsskurði Skipulagsstofnunar um að heimila umhverfismat á leið Þ-H í Gufudalssveit. Sú ákvörðun mun kalla á auknar rannsóknir á umhverfi og lífríki svæðisins og því verður að tryggja að þær rannsóknir verði fjármagnaðar þannig ekki verði um frekari tafir á þessu mikilvæga verkefni.
- Flýta útboði og framkvæmd Dýrafjarðarganga þannig hefja megi framkvæmdir haustið 2016. Dýrafjarðargöng eru meginforsenda fyrir eflingu fiskeldis á Vestfjörðum t.d. uppbyggingu miðlægrar þjónustu og fyrir ferðaþjónustu á Vestfjörðum með bættu aðgengi að Dynjanda.
- Flýta framkvæmdum á Veidileysuhálsi á Strandavegi. Endurbygging vegar um Veidileysuháls mun gera mögulegt að hækka snjósmokstursstig og lengja þannig verulega nýtingu Strandavegar árið um kring, fyrir samfélag og atvinnulíf í Árneshreppi
- Auka fjármagn til rannsókna er varða nýja jarðgangakosti s.s. Álftafjarðargöng og hefja undirbúning að könnun á öðrum jarðgangakostum á Vestfjörðum til frekari eflingar samfélagi og atvinnulífi á svæðinu.

Ályktun 59. Fjórðungsþings Vestfirðinga.

Bættar samgöngur á Vestfjörðum eru hagsmunir allra

59. Fjórðungsþing Vestfirðinga haldið á Þingeyri 3.-4. október 2014 gerir þá skýlausu kröfu til stjórnvalda að staðið verði við fyrirheit allra stjórn málaflókka um að samgöngubætur á Vestfjörðum fái forgang í Samgönguáætlun til skemmri og lengri tíma. Hagkerfi og vaxtarmöguleikar Vestfjarða líða fyrir það að vegir og fjarskipti eru á mörgum stöðum árum og áratugum á eftir því sem gerist og gengur í nútímasamfélagi.

Brýnustu úrlausnarefni eru:

1. Að ákveða og koma í framkvæmd vegagerð um Gufudalssveit í Barðastrandarsýslu á Vestfjarðavegi 60 eigi síðar en á árinu 2015.
2. Að standa við áætlanir og fyrirheit um gerð Dýrafjarðarganga 2016-2019 og að endurgerð vega um Dynjandisheiði verður flýtt eins og kostur er.
3. Að vinna að uppbyggingu nýs vegar í Árneshrepp í áföngum, þar sem byrjað verði á vegi um Veiðileysuháls og Bjarnarfjarðarháls.
4. Að jarðgöng á milli Ísafjarðar og Súðavíkur komist inn á Samgönguáætlun, sem næstu jarðgöng á eftir Dýrafjarðargöngum.

Með þessum áföngum verður loks hægt að segja að allir þéttbýlisstaðir á Vestfjörðum og öll byggðarlög hafi komist í ásættanlegt vegasamband innan héraðs og við aðra landshluta.

Fjórðungsþing Vestfirðinga minnir á, að á meðan stór hluti vega á Vestfjörðum er ekki kominn með bundið slitlag, er mikilvægt að tryggja fjármuni til viðhalds. Viðhald vega er mikilvægur öryggisþáttur sem ekki má gleymast.

Fjórðungsþing Vestfirðinga krefst þess að farið verði í endurbætur á vegum að helstu ferðamannaperlum Vestfjarða, svo sem Látrabjargi, Dynjanda, Trékyllisvík og Kaldalóni til að styðja uppbyggingu ferðaþjónustu og auka öryggi vegfarenda. Ljóst má vera að íslenskt þjóðfélag verður af miklum tekjum á ári hverju vegna vegaleysis á þessum stöðum.

Fjórðungsþing ályktar um láglandisveg um Gufudalssveit

Fjórðungsþing Vestfirðinga tekur undir samþykkt stjórnar FV frá 20. september síðastliðnum og beinir því til stjórnvalda að ljúka án frekari tafa undirbúningi og ákvarðanatöku, svo hægt sé að hefja lagningu nýs láglandisvegar um Gufudalssveit (Vestfjarðavegur 60) á árinu 2015.

Fjórðungsþing Vestfirðinga telur í þeim efnum, algjörlega óásættanlegt að tefja málið með því að kæra það til Úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála. Þessi framkvæmd er grundvallaratriði fyrir öryggi vegfarenda og eflingu byggðar á Vestfjörðum og má ekki dragast meira en þegar er raunin. Sú óvissa sem uppi hefur verið um framkvæmdina síðustu árin er óþolandi og hamlandi fyrir uppbyggingu og vöxt atvinnulífsins á Vestfjörðum. Það er krafa Vestfirðinga að það muni ekki bitna á öðrum nauðsynlegum samgönguverkefnum á Vestfjörðum, ef verkefnið verður kostnaðarsamara en að hefur verið stefnt hingað til.

Innanlandsflug til Ísafjarðar, Bildudals og á Gjögur eru almenningssamgöngur

Áætlunarflug á milli Reykjavíkur og Ísafjarðar, Bildudals og Gjögurs eru mikilvægustu almenningssamgöngur Vestfirðinga og lífæð byggðanna stóran hluta ársins. Brýnt er að standa vörð um þá þjónustu og öryggi sem flugsamgöngur veita íbúum á Vestfjörðum. Ljúka þarf lagningu slitlags á flugvöllinn á Gjögri. Fjármagn til endurbóta á flugvöllunum á Þingeyri, Bildudal og Ísafirði hefur verið

skorið niður við trog og verður ekki við það unað lengur. Þá minnir Fjórðungsþing á að mikilvægi Reykjavíkurflogvallar fyrir samgöngur á milli landsbyggðar og höfuðborgar verður aldrei of oft ítrekað.

Um hringtengingu ljósleiðara um Vestfirði

Þrátt fyrir verulegar umbætur á nettengingum undanfarið hafa nýlegir atburðir sýnt svo ekki verður um villst að hringtenging ljósleiðara um Vestfirði er alger forsenda þess að atvinnulíf og samfélag Vestfjarða nái að standa jafnfætis öðrum byggðarlögum í landinu. Fjórðungsþing Vestfirðinga heitir á stjórnvöld að standa við gefin fyrirheit um skjóta úrlausn þeirra mála. Lagning ljósleiðara frá botni Hrútafjarðar norður Strandir til Strandabyggðar og Kaldrananeshrepps þýðir að þessi svæði fá loks viðunandi netsamband sem er forsenda áframhaldandi uppbyggingar á svæðunum. Tenging Strandabyggðar við Ísafjörð gegnum Djúpið lokar hringnum og þannig mun gagnaflutningsnet um Vestfirði verða grundvöllur bættra búsetuskilyrða á Vestfjörðum og auka öryggi íbúa.

Um strandsiglingar

Fjórðungsþing Vestfirðinga leggur áherslu á að stjórnvöld haldi vöku sinni og tryggi framhald sjóflutninga í kringum landið.

Innanlandsflug

59. Fjórðungsþing Vestfirðinga haldið á Þingeyri dagana 3.-4. október 2014 mótmælir harðlega niðurskurði þeim sem birtist í fjárlagafrumvarpi ársins 2015 er snýr að flugvöllum og niðurgreiðslum til innanlandsflugs.

Það er mikið áhyggjuefni að framlög séu lækkuð um 5,2% til ISAVIA vegna flugvalla- og flugleiðsöguþjónustu. Engin fyrirmæli eru um hvar eða hvernig skuli standa að lækkuninni og er því ISAVIA í sjálfsveld sett hvort flugvöllum verði lokað eða þjónusta skert. Ljóst er þó að einhvers staðar mun þessi lækkun koma fram. Í ofanálæg lækka styrkir til innanlandsflugs um 4 m.kr., og hefur fjárlagaliðurinn lækkað um 90 m.kr. frá árinu 2009. Áætlunarflugvöllum hefur fækkað en kostnaður flugrekenda hefur hækkað á sama tíma. Til að bæta í skömmina þá hafa stjórnvöld á hverjum tíma tekið til sín sparnað vegna fækkunar áætlunarflugvalla, í stað þess að nýta fjárveitinguna til að halda öðru flugi í horfinu. Að óbreyttu stafar innanlandsfluginu mikil ógn af fyrirætlunum ríkisvaldsins sem birtast í fjárlögum 2015. Þar hljóta Vestfirðirnir að vera í hættu.

59. Fjórðungsþing Vestfirðinga leggur mikla áherslu á að þessi stefna sem sett er fram í fjárlagafrumvarpinu verði endurskoðuð, enda er innanlandsflugið lífæð landsins, bæði hvað varðar fólks- og vöruflutninga. Ljóst er að aukinn niðurskurður á þessu sviði hefði alvarlegar afleiðingar í för með sér fyrir landið allt. Fjórðungsþing hvetur jafnframt stjórnvöld til að breyta reglugerðum þannig að hægt sé að færa fjármagn frá Keflavíkurflogvelli og inn í innanlandsflugið, enda hlýtur það að styðja við hvort annað, innanlandsflugið og millilandaflugið. Fordæmi fyrir slíku má meðal annars finna í Noregi.

Uppbygging alþjóðaflugvallar á Vestfjörðum

59. Fjórðungsþing Vestfirðinga haldið á Þingeyri 3. og 4. október 2014 skorar á stjórnvöld að hefja undirbúning að uppbyggingu alþjóðaflugvallar á Vestfjörðum. Í ljósi nálægðar við gjöful fiskimið, mikla uppbyggingu fiskeldis og aukins áhuga erlendra ferðamanna á fjórðungnum er alþjóðlegur flugvöllur mikilvæg forsenda fyrir frekari atvinnuuppbyggingu í landshlutanum. Alþjóðlegur flugvöllur mun einnig jafna samkeppnisstöðu fjórðungsins við aðra landshluta sem og búsetuskilyrði á milli þeirra.